

Undervejs mod præstegerningen

Pavens personlige brev til de prætestuderende.

Af pave Benedikt XVI¹

Kære prætestuderende,

Da jeg i december 1944 blev indkaldt til militærtjeneste spurgte kompagnichefen os alle om vore fremtidsplaner. Jeg svarede, at jeg ønskede at blive katolsk præst, hvortil løjtnanten svarede: ”Så bør du kigge dig om efter noget andet. I det nye Tyskland vil der ikke længere være brug for præster”. Jeg vidste, at det ”nye Tyskland” allerede var nået til vejs ende og at der efter de enorme ødelæggelser, som denne galskab havde påført landet, mere end nogensinde ville være brug for præster. I dag er situationen en helt anden. Mange mennesker betragter i dag det katolske præstedømme som noget fortidigt og noget, der ikke hører fremtiden til. Trods sådanne fordomme og indvendinger har I, kære seminarister, valgt at gå på præsteseminarium og forberede jer til præstegerningen i Den katolske Kirke. I har valgt det rigtige. Mennesket har altid brug for Gud, selv i en periode præget af teknisk beherskelse af verden og globalisering; de har brug for den Gud, som har åbenbaret sig i Jesus Kristus; for den Gud, som forener os i den universelle Kirke for ved og med Ham at erfare livets sande mening og for at vi kan opretholde og fremme en sand menneskelighed. Når mennesket ikke længere fornemmer Guds tilstedeværelse bliver livet tomt og kan ikke udfyldes af noget andet. Mennesket søger tilflugt i eufori og vold, hvilket i stigende grad er en trussel mod de unge. Gud lever, Han har skabt os alle og kender os alle. Han er så almægtig, at Han også har tid til vort livs små gøremål: ”*Alle jeres hovedhår er taltte*”². Gud lever og Han har brug for mennesker, der ønsker at tjene Ham og forkynde Hans ord. Der er derfor meningsfyldt at uddanne sig til præst; verden har brug for præster og forkyndere, både nu, i morgen og til alle tider.

Seminarieret er et fællesskab på vej mod præstegerningen. Her siger jeg noget meget vigtigt: Man bliver ikke præst af sig selv. ”Disciplenes samfund” – det fællesskab af

¹ Oversat og redigeret af Niels Messerschmidt

² Jf. Matt 10,30 & Luk 12,7

mennesker, som ønsker at tjene den store Kirke – spiller en afgørende betydning. Når jeg tænker tilbage på min egen tid på præsteseminaret vil jeg her gerne fremhæve en række forhold, som jeg anser vigtige for jeres dannelse.

1. Enhver, der ønsker at blive præst, må først og fremmest være et ”Guds menneske”, for at bruge et udtryk af apostlen Paulus³. Gud ikke et abstrakt begreb for os; Han er ikke et fremmed væsen, der har fjernet sig fra verden efter ”The Big Bang”. Gud har åbenbaret sig i Jesus Kristus og i ham ser vi Guds sande ansigt. Gennem Jesu ord hører vi Gud tale til os. Det vigtigste i vor vej mod præstegerningen og i hele vort præstelige liv er derfor vores personlige forhold til Gud i Jesus Kristus. Præsten står ikke i spidsen for en slags forening, som han værner om og prøver at hverve nye medlemmer til. Han er Guds sendebud til sit folk. Han ønsker at føre dem til Gud og derved at fremme et sandt fællesskab mellem alle mænd og kvinder. Derfor er det vigtigt, I lærer at leve i en konstant intimitet med Gud. Når Herren fortæller os om at ”bede uden ophør”⁴, beder Han naturligvis ikke os om at fremsige endeløse bønner, men opfordrer os til aldrig at miste vor indre nærhed med Gud. At bede betyder at vokse i denne intimitet. Derfor er det vigtigt, at vores dag starter og slutter med bøn; at vi lytter til Gud under læsning af Den hellige Skrift; at vi deler vore ønsker og håb med Ham, vore glæder, sorger og vore fejl, og at vi takker Ham for alle Hans velsigelser og anstrenger os for at gøre Ham til midtpunkt for vort liv. Således vokser vi i erkendelsen om vore svagheder og lærer at forbedre os. Men også at vi lærer at værdsætte al den skønhed og godhed, vi daglig tager for givet. Herved vokser vi i taknemmelighed og med taknemmelighed følger glæden ved at erfare Guds nærhed og at vi kan tjene Ham.

2. For os Gud er ikke blot Ordet. I sakramenterne giver Han sig selv fysisk til os. Eukaristien er kernen i vores forhold til Gud og vores måde at leve på. At fejre dette i andægtighed og dermed møde Kristus personligt, bør være det centrale i vores hverdag. I Den hellige Cyprians udlægning af den evangeliske bøn: ”Giv os i dag vort daglige brød”⁵ siger Han blandt andet, at ”vort” brød – det brød vi som kristne modtager i Kirken – er i Eukaristien Herren selv. I ”Fader Vor” beder vi derfor om at Han dagligt må give os ”vort” brød og at det altid må nære vort liv; at den opstandne Kristus, som giver sig hen til os i Eukaristien, virkeligt må forme hele vort liv gennem hans guddommelige kærlighed. Den sande fejring af Eukaristien betyder at kende til, forstå og elske Kirkens liturgi i dens konkrete form. I liturgien beder vi med alle troende i dag, før i tiden og fremover må være forenet i et bønnens store kor. Af egen erfaring ved jeg, at det er inspirerende at lære om hvordan messen har udviklet sig, hvilke dybe troserfaringer, der er nedlejret i messens opbygning og hvordan den er blevet formet af mange generationers bøn.

³ 1. Tim 6,11

⁴ Jf. 1. Thes 5,12-18

⁵ Jf. Matt 6,9-13, Luk 11,2-4 &

3. Vigtig er også bodens sakramente. Det lærer mig at se mig selv som Gud ser mig, tvinger mig til at være ærlig over for mig selv og gør mig ydmyg. Præsten fra Ars har engang sagt: ”Du tror at det er ligegyldigt om du bliver løst fra dine synder i dag idet du ved, at i morgen begår du de samme synder igen. Alligevel”, fortsætter han ”glemmer Gud øjeblikkeligt morgendagens synder for at give dig Sin nåde i dag”. Selv når vi hele tiden er nødt til at kæmpe med de samme fejl, er det vigtigt at modstå vor sjæls forhærdelse og en ligegyldighed, som bare accepterer at sådan er vi nu engang. Det er vigtigt vedholdent og uden skrupler at stræbe fremad i en taknemmelig erkendelse af, at Gud altid tilgiver os. Ved at lade mig blive tilgivet lærer jeg desuden at tilgive andre. I erkendelse af min egen svaghed vokser der frem i mig en mere tolerant og forstående holdning for min næstes fejl.

4. Jeg opfordrer Jer til fortsat at påskønne den folkelige fromhed, som varierer fra kultur til kultur og dog vedbliver at være meget ens, fordi det menneskelige hjerte nu engang er det samme. Den folkelige fromhed har tendens til at være irrationel og kan til tider virke en smule overfladisk. Alligevel vil det være helt forkert at afvise den. Gennem denne form for fromhed har troen fundet vej til menneskers hjerter og blevet en del af den fælles arv af følelser og skikke, som former et samfunds liv og følelser. Folkelig fromhed er således en af Kirkens store skatte – en tro i kød og blod. Folkelig fromhed bør altid lutres og forny sit fokus, men den fortjener vor kærlighed og er så sandelig det, der gør os til et ”Guds folk”.

5. Jeres tid på seminariet er især også en studietid. Den kristne tro har en grundlæggende rationel og intellektuel dimension. Uden denne dimension ville troen ikke være sig selv. Paulus taler om en ”lære”⁶, som vi i dåben har fået del i. I kender alle Paulus’ ord, som middelalderens teologer så som begrundelse for en rationel og videnskabelig teologi: ”*Vær altid rede til et forsvar over for enhver, der kræver jer til regnskab for det håb, I har*”⁷. At lære dette er en af de vigtigste opgaver i jeres studietid. Jeg beder indtrængende om at I vier jer til studierne og udnytter studietiden! I kommer ikke til at fortryde det. I vil sikkert finde, at nogle emner i præstestudiet synes at ligge langt fra virkeligheden i det kristne liv og præstegerningen. Alligevel vil det være forkert at begynde at sætte spørgsmålstejn ved deres praktiske værdi ved at spørge: Vil dette gavne mig fremover? Vil jeg kunne bruge det i praktisk eller pastoral sammenhæng? Det handler jo ikke bare om at tilegne sig åbenlyst nyttig viden, men også om at forstå og værdsætte troens indre struktur som en helhed, så den erhvervede viden kan blive et svar på folks spørgsmål, der måske på overfladen varierer fra generation til generation, men alligevel grundlæggende er de samme. Derfor er det vigtigt at bevæge sig ud over tidens aktuelle spørgsmål for at kunne forstå de ægte spørgsmål og hvorfor svarene er ægte svar. Det er også vigtigt med et indgående kendskab til hele Den hellige Skrift og dens enhed af Det gamle og Det nye Testamente; udformningen af teksterne og deres litterære egenskaber; hvordan de kom til at udgøre en kanon af hellige bøger; deres dynamiske indre enhed – en enhed, som

⁶ Rom 6,17

⁷ 1 Pet 3,15

ikke umiddelbart synes indlysende, men som giver de enkelte tekster deres fulde betydning. Det er desuden vigtigt at være kende til kirkefædre og de store konciler, hvori Kirken – gennem troens refleksion – tilegnede sig Skriftens væsentligste udsagn. Og jeg kunne nemt blive ved. Hvad vi kalder dogmatisk teologi, er forståelsen af troens individuelle elementer i dens enhed, og hvor hver del afspejler vor tro på en Gud, der har åbenbaret sig for os og fortsat gør det. Jeg behøver ikke at påpege vigtigheden af at kende til de væsentligste spørgsmål inden for moralteologien og katolsk sociallære. At have en viden om økumenisk teologi og de forskellige kristne kirkesamfund er i dag indlysende; det samme er en grundlæggende viden om de store religioner, for ikke at tale om en viden om filosofi – en forståelse for den menneskelige måde at spørge og undersøge, og om hvor troen prøver at give svar. Men I bør også lære at forstå og – hvis jeg tør nævne det – elske kanonisk ret, forstå nødvendigheden af den og værdsætte den praktiske anvendelse: et samfund uden love er et samfund uden rettigheder. Loven er kærlighedens betingelse. Jeg vil ikke fortsætte min opremsning, men blot endnu engang sige: elsk jeres teologistudie og gør det i klar erkendelse af, at teologien er forankret i Kirkens levende fællesskab og som med sin myndighed ikke står i modsætning til den teologiske videnskab, men er dens forudsætning. Afskåret fra den troende Kirke forbliver teologien et sammensurium af forskellige discipliner og mangler en indre enhed.

6. Jeres år på seminariet bør også være en tid mod en større menneskelig modenhed. Det er vigtigt for præsten, der er kaldet til at lede andre gennem livet op mod dødens tærskel, at han har den rette balance i hjerte og sind, fornuft og følelse, krop og sjæl, og er integreret menneskeligt set. Til de teologiske dyder har den kristne tradition altid tilsluttet sig kardinaldyderne, som udspringer af den menneskelige erfaring og filosofi, og mere alment af menneskehedens sunde etiske tradition. Paulus understreger dette punkt for menigheden i Filippi: ”I øvrigt, brødre, alt, hvad der er sandt, hvad der er ædelt, hvad der er ret, hvad der er rent, hvad der er værd at elske, hvad der er værd at tale godt om, kort sagt: det gode og det rosværdige, det skal I lægge jer på sinde”⁸. Dette betyder også, at seksualiteten skal være integreret i hele ens personlighed. Seksualiteten er en gave fra Skaberen, men den er også en opgave i relation til en persons vej mod menneskelig modenhed. Seksualiteten forbliver banal og destruktiv, hvis den ikke bliver integreret i mennesket. I dag ser vi mange eksempler på dette i samfundet. For nylig har vi med stor forfærdelse set, at nogle præster har vanrøgtet deres tjeneste ved at misbruge børn og unge seksuelt. I stedet for at vejlede folk mod større menneskelig modenhed og selv fremstå som et godt eksempel, har deres misbrug forårsaget stor skade, hvilket vi føler en dyb skam og anger over. I kølvandet på dette spørger mange mennesker, måske endda også nogle af jer, om det er godt at blive præst, om valget af cølibat overhovedet giver mening som en sand menneskelig livsform. Men selv det mest forfærdige misbrug kan ikke bringe præstegerningen i miskredit, idet denne forbliver stor og ren. Vi takker Gud fordi vi alle kender til eksemplariske præster, mænd formet af deres tro, som bærer vidnesbyrd om at man kan

⁸ Fil 4,8

opnå en ægte, ren og moden menneskelighed i denne særlige form af et cølibatært liv. Ganske vist bør disse hændelser fylde os med større overvågenhed og opmærksomhed og overfor Gud alvorligt at selvransage ægtheden af vort præstekald. Det er jeres skriftefaders og jeres overordnede ansvar at råde og vejlede jer herom. Det er en vigtig del af jeres vej mod at blive præst, at I overholder de grundlæggende menneskelige dyder og med et fast blik rettet mod Gud, som har åbenbaret sig i Kristus, og at I til stadighed lader Ham rense jer.

7. Der findes i dag flere motiver og grunde til et præstekald end tidligere. I dag tager beslutningen om at blive præst ofte først form, når man er begyndt sit arbejdsliv. Det vokser ofte frem inden for religiøse bevægelser, herunder de karismatiske, der lægger vægt på fællesskabet med Kristus og hans Kirke, på åndelige oplevelser og glæden ved troens tjeneste. Kaldet modnes også i de meget personlige møder med menneskelivets lyse og mørke sider. Præstekandidaterne lever derfor ofte med meget forskellige spirituelle forudsætninger og det kan da være svært at genkende de fælles elementer for ens fremtidige mandat og åndelige vej. Netop derfor er præsteseminariet vigtigt som et fællesskab, som bevæger sig henover og udover de spirituelle forskelle. De karismatiske bevægelser er en storartet ting. I ved, hvor meget jeg værdsætter dem og elsker dem som Helligåndens gave til Kirken. Men de skal vurderes efter deres åbenhed over for det ægte katolske og mod hele Kristi Kirkes liv, der trods al hendes forskellighed forbliver én Kirke. Præsteseminariet er en tid, hvor I lærer hinanden at kende og lærer af hinanden. I fællesskabets liv, som til tider kan være en udfordring, bør I lære at udvise overbærenhed og tolerance, så I ikke blot bærer over med hinanden men også beriger hinanden. Herved kan I hver især bidrage med jeres evner til helheden gennem at tjene den samme Kirke og den samme Herre. Denne skole af tolerance, den fælles accept og gensidig forståelse i Kristi Legemes enhed er en vigtig del af jeres år på seminariet.

Kære prætestuderende, med disse få linjer har jeg ønske at fortælle jer om hvor ofte jeg tænker på jer, især i disse vanskelige tider. Bed om at jeg må forvalte mit embede godt og så længe Herren ønsker det. Jeg betror jeres vej mod præstegerningen til Den helligste Marias moderlige beskyttelse, hvis hjem var en godhedens og nådens skole. Må den Almægtige Gud velsigne jer alle, i Faderens, Sønnens og Helligåndens navn.

Vatikanet, den 18. oktober 2010, på festen for evangelisten Sankt Lukas.

Pave Benedikt XVI